

‘Geroepen om te leven’ (filosofie viering roeping 9 augustus 2026)

Gemeente van Jezus Messias

Niemand wordt als een leeg blad geboren. Veel is voordat je geboren bent al bepaald. Er valt veel minder te kiezen in het leven dan je denkt. Dit alles bepaalt je roeping. Zo wordt je geboren als vrouw of als man. Of als lesbienne of homoseksueel. Misschien ook wel als non binair of blijf je in het verkeerde lichaam te zitten. Ben je de oudste in een gezin, de eersteling, of juist de ‘middelmatige middelste’. Wellicht ben je juist de hekkensluis in het gezin waar je geboren bent en zien je oudere broers en zussen je als het eeuwige verwende kind. De plek in de familie maakt veel uit voor wie je bent of kunt worden. Is je karakter extravert of juist introvert? Wat is je karakter waar je mee geboren wordt? En wat zijn je gaven, je capaciteiten? Ben je muzikaal of ben je heel goed in handwerk, timmeren, klussen aan auto's sleutelen? Of kun je goed schrijven en ben je een ‘profi’ in talen? Ik kan de rij nog veel en veel langer maken.

Het is duidelijk. Je wordt niet als leeg blad geboren. Wie je bent of kunt worden ligt voor een groot deel vast. Als je niets met cijfers hebt moet je geen boekhouder worden en als je pubers maar lastig vindt geen onderwijzer op een middelbare school. Eigenlijk ben je als mens geroepen om wie je bent en wat je aan emotionele en genetische bagage mee krijgt, goed te ontwikkelen. Maak vruchtbaar wat in je zit.

Dit is niet echter niet zo gemakkelijk. Van die kreten als: ‘in je kracht komen’, ‘je hart volgen’, heb ik helemaal niks. Alsof je als kind of puber weet waar je talenten liggen. Ook als volwassene is het niet even helder wie jij bent. Het is vaak een heel groei proces om te ontdekken wie je nu eigenlijk als mens bent. Pel alle verwachtingen van ouders, familie en vrienden er eerst maar eens af. Het duurt een tijd voordat je weet wat je kunt en niet kunt. De schat in de akker zoeken en vinden, daar heb je vaak een leven voor nodig. Eenmaal gevonden: dan is het je opdracht en roeping deze te ontwikkelen en in te zetten. Het duurt dus wel even voordat je jouw talent gevonden hebt en daarvoor durft uit te komen.

Het is vind ik heel bijzonder dat Aristoteles al 400 voor Christus tot dezelfde conclusie komt. Iemand uit een heel andere tijd en cultuur heeft toch al de wijsheid dat ieder mens een eigen karakter en roeping heeft.

“Zo wordt bijvoorbeeld wie plezier beleeft aan meetkunde daarin bekwaam en beter in staat de verschillende elementen van deze wetenschap te begrijpen, en zo maken ook liefhebbers van muziek, bouwkunde en andere kundigheden vorderingen in hun vak doordat zij er plezier in scheppen.” De ene mens schept plezier in het maken van muziek en een ander in het ontwerpen van een brug. De filosoof meent na het zorgvuldig bestuderen van de mens, dat deze pas zijn roeping vindt, wanneer hij of zij daar plezier aan beleeft. Of met andere woorden: omdat deze arbeid bij hem of haar past. Kortom: zoek je talent, waar heb je plezier in om te doen? Dan kun je pas je roeping waarmaken. Blijft staan: je roeping vinden, is een heel proces.

Zo was de heilige Franciscus al een eindje op weg in zijn bestaan en ging hij als dandy van feest naar feest. Hij leidde een leven van leegte en egocentrisme. Totdat hij in het vervallen kerkje in San Damiano, aan de rand van Assisi, door Christus zelf wordt toegesproken. Door een stem vanaf het kruis dat daar hing, klinkt: “Herstel mijn huis dat, zoals je ziet, in verval is geraakt.” Franciscus zou door deze, voor hem overduidelijke, roepstem van de Heer in actie zijn gekomen. Aanvankelijk zou hij hebben gedacht dat het om het renoveren van het kerkje ging. Om daar geld voor bijeen te brengen, verkocht hij stiekem lakens uit de zaak van zijn vader. Deze werd heel kwaad toen hij er achter kwam en verbood Franciscus ermee door te gaan. Franciscus laat zich niet van de wijs brengen en kleedt zich in het openbaar uit om aan zijn vader alles wat hij bezit terug te geven en het leven van een arme te gaan leiden. Radicaal mannetje die Franciscus. Later bleek het niet om het letterlijk herbouwen van de kerk te gaan, maar om het innerlijk geloof te vernieuwen.

Wat kunnen we vanuit christelijk perspectief nog over roeping zeggen? Is er als het ware nog een surplus? Kan het christelijk geloof nog een extra dimensie geven aan onze roeping? Het is natuurlijk altijd gevaarlijk om als christen het net iets beter te weten dan de filosoof of agnostische buitenstaander. Voor je het weet is daar het belerende vingertje van de priester en de predikant. Maar toch. Ik waag het erop om twee zaken vanuit het christelijk geloof toe te voegen aan het onderwerp roeping.

Allereerst geef ik even Maarten Luther het woord. Luther sprak van het ‘priesterschap der gelovigen’. Iedereen is priester voor het aangezicht van God, wat voor werk je ook doet. Het werk van de bakker die iedere dag vers brood bakt is net zo waardevol als het werk van een predikant. Het is bijzonder dat Luther in zijn bijbel-vertaling naar de volkstaal het woord ‘arbeid’ vertaalt met ‘beroep’. Iedere gelovige moet zijn beroep zien als roeping.

Het is geheel onbelangrijk wat men doet. De adel van het werk ligt niet in wat ik doe, maar hoe en waarom ik het doe. Je werkt als mens niet voor de overheid, of voor het dagelijks brood, of voor een werkgever, maar je werkt om Gods rijk op aarde vorm te geven. Het beroep is een roeping van God om God in de wereld te dienen, en om onze naaste te helpen.

De kerkhervorming die Luther is begonnen heeft alles te maken met arbeid. Of beter: een herwaardering van beroepen. Het is een sociale hervorming, een emancipatie van de arbeider, de werkende klasse. In de middeleeuwen werd het gewone werk als plicht gezien, de smid of de boer had de plicht zijn werk maar te doen. Roeping gold toen alleen voor de arbeid van priesters en monniken. Luther breekt hier radicaal mee. Iedere vorm van arbeid is roeping. Ieder mens moest dan ook met waardigheid worden behandeld. Dat de machtige kerk en adel niet op Luthers ideeën zaten te wachten, mag duidelijk zijn. Diegene die de kerk bouwt is net zo belangrijk als diegene die in de kerk het woord voert. Voor de Eeuwige, voor Christus, is iedere arbeid even waardevol. Vanuit christelijk perspectief zou iedere arbeid dan ook met evenveel salaris beloond moeten worden. Het éne beroep is niet meer waard dan de ander. Vanuit God gezien.

Ik noem nog een tweede aspect vanuit het christelijke perspectief. Namelijk de roeping die we als mens hebben voor het geluk, welzijn van de ander. In de laatste editie van het tijdschrift Speling, tijdschrift voor bezinning, vond ik een prachtig artikel van Anne-Marieke Koot. Zij heeft er 25 jaar geleden voor gekozen om haar werk als pastor te verruilen voor het werk als huishoudelijke hulp in de thuiszorg. Een grote omkeer in haar leven. Ze schrijft: 'Het was een grote overgang. Waarom ik die stap zette? Iets in mij zei me dat dit misschien wel de weg was die God met me ging. Steeds weer opnieuw voelde ik me in deze richting getrokken, onder andere geïnspireerd door verhalen van priesterarbeiders. Toch was het spannend. Zou het me lukken om van veel minder geld rond te komen? Zou het werk me voldoening geven?'

Tot haar verbazing blijkt het werk veel leuker en uitdagender dan ze had verwacht. Want je bouwt een band op met de mensen die je vaak wekelijks ziet. Het werk zelf, het poetsen en schoonmaken, is een continue herhaling. Maar dit geeft Anne-Marieke juist de ruimte om aandacht te schenken aan de bewoners. "We komen om te poetsen, maar de ontmoeting, het kopje koffie, is minstens zo belangrijk."

Uit haar verhaal blijkt dat arbeid vanuit christelijk perspectief ook altijd de dimensie van naastenliefde heeft. Je werkt niet alleen voor je eigen welzijn, je eigen huis en haard, maar ook voor de ander. Dit kan betekenen dat je offers moet brengen. Zo heeft Anne-Marieke de laatste jaren veel fysieke klachten van haar werk overgehouden. “Ik vind het niet gemakkelijk dat ik moeite heb met lopen en staan. En soms denk ik: stel dat ik dit fysieke werk moet gedaan zou hebben, zou ik dan nu nog lange wandelingen kunnen maken? Ik vind het jammer dat dat niet meer kan, maar ik heb geen spijt van wat ik gedaan heb.”

Anne-Marieke heeft de schat in de grond gevonden en er naar geleefd. Terugkijkend heeft ze geen spijt van haar keuzes, haar roeping. Het heeft haar ook wat gekost. Maar geen spijt hebben, het geloof het goede gedaan te hebben in je leven, dat is het hoogst haalbare. Zin geef je door je talenten te onderzoeken en uit te bouwen. Koste wat het kost.

Moge het zo zijn

Jeroen Jeroense

27 juli 2027